

вчаються за спеціальністю «Банківська справа». Повий підхід потребує більшу гнучкість підручнику (виділення базового та поглибленого матеріалу) та підготовку додаткової навчально-методичної літератури, яка б відображала у стислому структурно-логічному викладенні основні теоретичні поняття, що вивчаються в даному курсі. Така б додаткова розроблена кафедрою навчальна література, допомогла б оптимізувати методику викладення та засвоєння студентами основного матеріалу, дозволила б викладачу зосереджувати увагу на основних проблемних питаннях, та підвищила б зацікавленість студентів до вивчення курсу.

Відповідно змінюються форми самостійної роботи та форми контролю за її результатами. Самостійна робота може включати опрацювання окремих тем, з представленням самостійно складеного студентом конспекту вивченого матеріалу. Контроль за результатом самостійного опрацювання окремих тем може здійснюватись шляхом проведення контрольних робіт. Іншою формою є написання рефератів за проблемними питаннями та їх обов'язковим захистом у викладача. Проте, крім індивідуальних форм вивчення та засвоєння матеріалу, необхідно паралельно застосовувати і методи колективного закріплення матеріалу. Вони можуть включати проведення мозкових атак та семінарів-дискусій з питань, що мають наукове та практичне значення, наприклад, при вивченні підходів до державного регулювання грошової системи, при вивченні ролі та видів фінансового посередництва тощо.

Підводячи підсумки, зауважимо, що врахування потреб Болонської конвенції підвищення ролі самостійної роботи студентів вимагає відповідної різноманітної навчально-методичної бази та висхідного матеріалу, на основі якого можна будувати таку методику навчання.

**Ю. М. Красюк**, ст. викл.,  
**Л. М. Петренко**, асистент  
кафедри інформатики

### **БАЗОВІ КОМПОНЕНТАМИ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ**

Загально визнана концепція модульного навчання визначає його як модульно-рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень учнів та студентів — систему навчання, яка охоплює методи, засоби та організаційні форми навчання, форми контролю якості знань, умінь і навичок учнів і студентів, за якою модуль є функціонально завершеною частиною курсу, сукупністю теоре-

тичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою навчально-методичного та індивідуально-технологічного забезпечення.

Базовими компонентами модульно-рейтингової системи навчання виступають:

- модульна організація навчання через структурування змісту навчання на відособлені елементи згідно з принципами системності та науковості;

- навчально-методичне та програмно-методичне забезпечення аудиторної, самостійної роботи студентів, розроблене відповідно до принципів діяльнісного підходу, предметності та різнобічності методичного консультування;

- організація навчально-пізнавальної діяльності студентів відповідно до принципів діяльності, доступності (з урахуванням «зони найближчого розвитку» студента) та динамічності;

- реалізація фахової спрямованості навчання — навчання повинне бути орієнтоване на економічний профіль вищого закладу освіти, тобто на об'єм знань і навичок, необхідних для даної професії;

- систематичний поетапний контроль результатів навчальної діяльності студентів та, при необхідності, своєчасна їх корекція;

- рейтингова методика оцінювання знань, розроблена відповідно до принципів адекватності та гнучкості;

- суб'єкт-суб'єктні відносини між викладачем та студентами, що базуються на принципі паритетності. На лекціях, практичних заняттях, лабораторних роботах, контрольних роботах та тестах, індивідуальних консультаціях тощо студент та викладач повинні бути об'єднані відкритим творчим діалогом, їх взаємовідносини повинні відбуватися на рівні співтворчості. Діалог-пошук, у якому спільно з викладачем студент знаходить раціональні способи розв'язування завдання відповідно до своїх особистісних можливостей та цінностей, доцільно будувати на основі захопленості викладачем і студентом спільною діяльністю.

При цьому відбувається перерозподіл пріоритетів у виборі таких форм навчання, як лекції, практичні заняття та лабораторні роботи, самостійна робота студентів та наукові гуртки. Лекції, втрачаючи своє «монопольне становище» серед інших видів занять, стають здебільшого установчими, оглядовими чи підсумковими, на яких викладач дає узагальнені відомості з вузлових питань курсу. Тому для організації продуктивної навчально-пізнавальної діяльності при вивченні кожного навчального модуля студентів потрібно забезпечити спеціальною та навчально-мето-

дичною літературою, педагогічними програмними засобами, використання яких надавало б можливості:

- ознайомитися з навчальним матеріалом відповідного навчального модуля (навчальні підручники, навчально-методичні посібники, навчальні програми);

- через систему вправ, які призначені для самостійного виконання студентами, формувати у них уміння та навички практичного застосування відповідних знань (методичні посібники для самостійного вивчення дисципліни, навчальні практикуми);

- через виконання тестових завдань для самоконтролю студентів (вони включають коди правильних відповідей) коригувати результати їх навчально-пізнавальної діяльності та розвивати навички самоаналізу, самоконтролю (методичні посібники для самостійного вивчення дисципліни, навчальні практикуми, автоматизовані системи контролю знань та умінь студентів, навчально-контролюючі програми);

- оперативно зв'язуватися з викладачем для отримання консультації або допомоги (Веб-сайт навчального курсу).

Використання таких навчально-методичних та педагогічних програмних засобів є необхідною умовою створення сприятливих умов для роботи кожного студента, оскільки він отримує можливість самостійно працювати над навчальним модулем (вивчати теоретичні відомості, виконувати систему вправ, здійснювати перевірку власних досягнень) у темпі, який відповідає його індивідуально-психологічним особливостям.

**Т. Д. Кривошлик**, канд. екон. наук,  
доцент кафедри страхування

### **ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПРОГРАМИ «СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Процес професійного становлення студентів — майбутніх фахівців страхового бізнесу неможливий без практики. Саме на практиці студенти мають можливість закріпити і поглибити свої теоретичні знання, набути навички самостійної практичної роботи у сфері управління страховою організацією. Крім того, практика формує у студентів навички дослідницької діяльності, сприяє якісній розробці і виконанню дипломних робіт.

Студенти фахового спрямування «Страховий менеджмент» проходять практику у провідних страхових організаціях м. Києва. Кафедра страхування заздалегідь, до початку навчального року,